

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן

SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

בכורות טז

עניין: העולם דומה לגלגל עינו של אדם

מסכת דרך ארץ זוטא פ"ט

י' אבא איסי בן יוחנן משום שמואל הקטן אומר
 העוה"ז דומה לגלגל עינו של אדם. לבן שבו זה
 אוקיינוס שמקיף את כל העולם. שחור שבו זה
 העולם. קומט שבשחור זה ירושלים. פרצוף
 שבקומט זה בית המקדש שיבנה במהרה בימינו
 ובימי כל ישראל אמן:

בנין יהושע

י' העולם הזה דומה לגלגל עינו של
 אדם. ר"ל כמו שבידו ובכחו לגלגל
 עינו כך בכחו של אדם להנהיג כולי
 עלמא בזכותו כד"א (משלי י) וצדיק
 יסוד עולם. וכן כל הענין זה על
 כוונה זו. והמשיל דוקא לעין כי
 העין רואה והלב חומד כדאיתא
 לעיל דרך ארץ רבה ספ"א ע"ש
 וכה"א וראיתם וגו' וזכרתם את כל
 מצות ה':

שו"ת שדה יצחק ח"ב דרוש יג

זרח בחשך אור לישרים תלים קי"ב, ידוע שהאור יוצא מתוך החשך
 כדמצינו בספרי אגודות וזעין דומה לעולם קטן העצמנים חליון כנגד הרקיע
 והתחתון כנגד הארץ והלבן שמקיף את העין כנגד ים אוקיינוס שסובב את
 העולם והשחור שבו שהוא עגול דומה לגלגל חמה רש"י בכורות ט"ז, ביאורו
 העולם היינו עינו של אדם עגולה נדה כ"ג לעולם שהיא עגול באלכסנדרוס
 מוקדן ראה את העולם ככדור ירושלמי ע"ז פ"ג הל' א' ע"י בתשובת הרא"ש
 כלל ד' תוס' מגילה י"א חולין קל"ט והלבן זו היס סנהדרין ק"ח המקיף את
 העין זו הלבן רבה על השחור באדם ירושלמי נדה פ"ג הל' ב' כנגד ים
 אוקיינוס שסובב את העולם תוס' ע"ז מ"א פסקי תוס' תמיד כ"ט והשחור
 שבו שהוא עגול דומה לגלגל חמה ואין אדם רואה מתוך הלבן אלא מתוך
 השחור שמתוך השחור בא המראית העין רש"י בכורות ל"ט כתורה שמאירה
 לעולם סוטה כ"א מאותיות שהיו כתובין על הלוחות היו מאש שחורה תורה
 שנחן הקב"ה עורה אש לבנה חרותה אש שחורה ירושלמי שקלים פ"ו סוטה
 פ"ח (תענית ז' ביצה כ"ה) ובחדושי הרד"ל לרבה איכה פ"א סי' נ"א בשם
 רופאים ע"י רש"ש חולין נ"ח כ"כ מתוך השחור והחשך יורח אור העולם זה
 ירושלים ובהמ"ק כמס' דא"ז פ"ט.

ALLDAF

DAFYOMI PORTAL

KOLHALASHON